

Tämä kirjoitus julkaistiin siis 29.9.2016 lehdessä ja tein jonkinlaisen vastineen 3.10.2016 lehteen.

29.9.2016 / JP-Kunnallissanomat

Mikä tässä mättää?

Opus Eskoon henkilökohtaisen avun koordinaattori Maarit `Vinni ja JIK Ky:n vs. laatusuunnittelija, varapotilasasiamies Reetta Kanananoja kommentoivat Kurikka-lehden Palvehiseteli-artikkelissa. että hakijoita henkilökohtaisen avustajan tehtäviin on JIK:n alueella hyvin vähän. Mistähän tämä voisi johtua? Työntekijöitä kyllä täälläkin on.

Jos avustettava ei saa avustajaa, syynä on usein tuntimäärä, joka on esimerkiksi 3h/pvä tai 30 km työmatkalla tai 30/kk jaettuna usealle päivälle. Tällöin tuntimäärä on yleensä myönnetty harrastustoimintaan.

Minulle on usein ehdotettu, että ottaisin kaksi pienempituntista työtä. Se ei yksinkertaisesti kannata. Toisesta työpaikasta maksat sivuprosentin mukaan, välimatka työpaikkojen välillä saattaa olla pitkä ja työaikojen sovittelu hankalaa.

Kenen kannattaa lähteä töihin, jos avustettava ei kuulu henkilökohtaisten avustajien työnantajien liittoon eli Hetaan? Työnantajalle se maksaa ensimmäisenä vuonna liittymismaksun 10€ ja lisäksi vuosimaksun 70€. Hetan tärkein anti ovat paremmat palkkaedut työntekijälle, työajat voidaan sopia paremmin avun tarvetta vastaavaksi sekä kunnassa noudatettavasta ohjeistuksesta ja päätöksistä riippumatta. Hetan jäsenten avustajille maksetaan kaikki työehtosopimuksen mukaiset työaikalisät (ilta, lauantai ja yö), ylimääräiset vapaapäivät ja kokemuksilisät.

Avustaja saa vuodessa kuusi arkipyhävapaata tai vaihtoehtoisesti 300% korvauksen ylimääräiseksi määriteltynä arkipyhinä tehdystä työstä. Liittojen tuki ristiriitatilanteissa saattaa säästää merkittävästi oikeudenkäyntikustannuksia.

Jos työpaikan tuntimäärä olisi kohdillaan, olisi varmasti enemmän hakijoita. Avustettavat eivät siihen voi vaikuttaa, vaan päätös tulee kauempaa. Akuuttien sijaisuuksien tekeminen ei ole meille edes vaihtoehto - kuka elättää perheensä muutaman päivän työjaksolla?

Kurikka-lehden "Mitä tapahtuu lokakuussa" -kirjoituksessa (9.9.2016) JIK Ky:n johtoryhmän perheiden palveluohjaaja totesi, ettei avustajien tarvitse olla alansa ammattilaisia. Tämäkö kannustaa ja motivoi avustajia töihin, kun arvostus on näinkin suuri?

On totta, että suurimpaan osaan avustajan paikoista kuuluu kaupassa käyntiä tai virkistystoimintaa, mutta olen varma, että ei tähän työhön kuka tahansa pysty. Me koemme, näemme ja teemme muutakin kuin olemme avustettavien seurana.

Kuten työntekijöitä myös työnantajia on monenlaisia. Taustalla voi olla esimerkiksi loukkaantuminen tai sairaus. Niiden seurauksena työnantajalla voi olla esimerkiksi vaihtelevia mielialoja.

Avustajat joutuvat näkemään ja ennen kaikkea kuulemaan ”pahat päivät”. On työpaikkoja, joissa avustajat saattavat vaihtoa useasti. Avustettavalle ei välttämättä kelpaa mikään avustajan tekemä työ ja avustaja voi joutua kuuntelemaan päivittäin runsasta kiroilua ja haukkumista.

Jokainen voi miettiä, millainen työmotivaatio on lähtöä seuraavana työhön. Tämä on työtä siinä missä muutkin ja ansaitsee samanlaista arvostusta. Ammatillista osaamista tarvitaan. Päivittäisiin arjen askareisiin voi kuulua muun muassa erityisruokavaliot, letkuruokinta, katetripussin vaihto ja tyhjennys, kuntoutusharjoittelua ja avustettavan nostamiset.

Kuka tekisi työtä lähes puoli-ilmaiseksi? Harva. Kurikan avustajan tuntipalkka on toiseksi huonoin heti Seinäjoen jälkeen. Entisen Jalasjärven puolella asiat ovat toisin - he ovat panostaneet vammaistyöhön jo ennen kuntaliitosta ja palkan suhteen Jalasjärvi onkin Etelä-Pohjanmaan kärkikastia. Miten Kurikassa voi olla edes kaksi eri palkkausta, vaikka ollaan nykyään samaa kaupunkia? Eikö Kurikankin olisi aika tulla Jalasjärven tasolle palkkauksessa?

Suurin osa avustettavista on herttaisia ja mukavia ihmisiä, sillä eihän kukaan tekisi tätä työtä, jos se olisi ainoastaan epämukavaa. Alipalkattu ja -aliohjustettu työ eivät kuitenkaan paranna avustajien määrää tai työmotivaatiota.

Se voit olla juuri sinä, joka joku päivä tarvitsee henkilökohtaista avustajaa. Mieti, mitä puhut ja teet. Työmme on arvokasta.

KAKSI TYÖHALUISTA